

BEROEP: choreograaf, danser **LEEFTIJD:** 25, 23 **NATIONALITEIT:** Belgen **OPMERKINGEN:** Charlotte Vanden Eynde studeerde in 1999 af aan P.A.R.T.S. Creëerde nog tijdens haar studieperiode **Benenbreken** (1997) en **Vrouwenvouwen** (1999), dat ze begin 2000 verder uitwerkte bij het Kaaithheater. Ugo Dehaes studeerde bij P.A.R.T.S. en danste o.a. bij Meg Stuart/Damaged Goods, waar hij **appetite** en **Highway 101** mee creëerde. Begin volgend seizoen presenteren zij samen de dansvoorstelling **lichaam/ding** (werktitel).

Zoals de werktitel laat vermoeden willen we voor deze voorstelling een onderzoek doen naar de relatie tussen het ding en het lichaam. Wij verstaan onder 'ding' elk object, elk stoffelijk voorwerp, in de eerste plaats door de mens gecreëerde voorwerpen, maar ook elementen die op natuurlijke wijze ontstonden. Onder lichaam verstaan wij uiteraard het menselijk lichaam. Wij willen nagaan wat de verbanden zijn tussen ding en lichaam. Waarin zijn zij gelijken en waarin verschillen zij wezenlijk van elkaar?

Dingen kunnen vaak gezien worden als verlengstukken van het lichaam en vele zijn dat in de grond ook. Gereedschap als verlengstuk van de handen, kleding als verlengstuk van de huid, meubels als verlengstuk van het geraamte of het hele lichaam, voertuigen als een verlengstuk van de benen,...

De relatie met het ding kan dus puur functioneel zijn, zoals bij gebruiksvoorwerpen. In feite staat elk door de mens gecreëerd ding in functie van het lichaam, of van de geest, zo u wilt. Wij hebben de functie van het ding tenslotte bedacht en van daaruit het ding zelf. Maar eens geschapen kan het ding gewoon ding zijn, zonder functie. Door beschadiging kan een ding bijvoorbeeld zijn functie verliezen en nutteloos worden, hoewel het toch een ding blijft. Of we kunnen het ding een andere functie geven. Een samengesteld ding kunnen we uit elkaar halen, de aparte delen worden dan ook dingen. Elk ding of onderdeel ervan bestaat uit een welbepaalde substantie met specifieke eigenschappen, zoals: warm, koud, hard, zacht, zwaar, licht, glad, plooibaar, breekbaar, rekbaar, scherp, stomp, oplosbaar,...

Een ding kan men verschillende betekenissen geven, op zichzelf staand, of in contact met een lichaam of een ander ding. Zo kunnen we het gewoon zien als een functioneel ding en het op die manier gebruiken. Maar we kunnen onszelf er ook op projecteren, het zien als een levend wezen met een persoonlijkheid en een geschiedenis. We kunnen het ook zien als een symbool of het kan emoties bij ons oproepen, ons dierbaar worden, angst inboezemen of ons bijvoorbeeld doen lachen. Anderzijds kunnen we het ook als een betekenisloze vorm beschouwen, als een stuk materiaal, of het als een esthetisch object zien, het zelfs tot kunstwerk verheffen.

Ook het menselijk lichaam kan men op verschillende manieren bekijken. Wij vinden het interessant het lichaam ook als een ding te beschouwen, als een materiaal omgeven door, ingebed in een veelvoud van andere materialen. Het lichaam bestaat uit beenderen, spieren, bloed, huid, ... Beenderen zijn hard maar breekbaar. Spieren zijn rekbaar maar scheurbaar. Bloed vloeit weg als zijn omhulsel breekt. De huid is zacht en plooibaar, maar kan ook hard worden door slijtage. Zij vormt de buitenzijde, de begrenzing van het lichaam en is toch zo kwetsbaar.

Maar het lichaam kan uiteraard nooit enkel als een ding bekeken worden. Het lichaam heeft nu eenmaal een aantal kenmerken die je niet kan uitsluiten en die het wezenlijk doen verschillen van het ding. Om te beginnen leeft het en kan het de andere dingen gewaarworden. Maar het heeft ook een geest, hersenen waarmee het beslissingen neemt.

Het lichaam wordt gemanipuleerd door de geest, maar deze manipulatie overstijgt onze perceptie. Wij kijken neer op ons lichaam en zien het zowel automatisch bewegen als volgens onze wil handelen. Het bevreedt ons. Wij bestaan volgens dit lichaam en toch kennen wij het niet. We zitten erin en toch staan we er buiten. We observeren het, spelen ermee, bewonderen en veroordelen het. Ik bekijk mijn lichaam, en denk: dat ben ik, maar ik ben het ook niet; het bestaat buiten mij om. Maar de anderen zien mij en weten maar één ding: dat lichaam ben ik. Het lichaam kan de dingen gebruiken als een middel tot interactie met een ander lichaam. Of het kan rechtstreeks contact met dat lichaam maken, via de naakte huid of beschermd door kleding. Contact tussen twee lichamen is onderhevig aan maatschappelijke codes, aan betekenissen. Wij kennen weinig ongebonden contact, tenzij tussen geliefden of onder kinderen.

Dingen kunnen ook contact met elkaar hebben. Wat gebeurt er als dingen die niets met elkaar te maken hebben elkaar ontmoeten? Wat zeggen zij? Welke betekenis projecteren wij op hun ontmoeting?

Als in een krachtmeting willen wij lichaam en ding tegenover elkaar plaatsen, aftasten wat hun grenzen zijn. Hoe kwetsbaar en/of machtig is een lichaam ten opzichte van een ding? Een ding kan een gevaar betekenen voor het lichaam: het kan het lichaam openen, het binnendringen, het verpletteren, het verbranden, het versmachten, het buiten westen slaan,...

Maar het lichaam kan om dezelfde redenen ook een gevaar betekenen voor het ding. Het lichaam kan het ding manipuleren.

In hoeverre kan een ding een lichaam fysiek manipuleren? Door zijn functie kan een ding een lichaam bijvoorbeeld dwingen tot welbepaalde handelingen.

Eens een ding dichtbij, op, rond of in een lichaam geplaatst wordt, vindt er een symbiose of confrontatie met het lichaam plaats, afhankelijk van hoe we het bekijken, afhankelijk van wat volgens de maatschappelijke norm klopt of niet klopt. Op die manier kan een ding lijken te veranderen van eigenschappen, hoewel het natuurlijk hetzelfde ding blijft.

Een ding kan ook een esthetische relatie aangaan met het lichaam. Dit kan vanuit het functionele, zoals bij kleding en sieraden, of vanuit een kunstzinnig perspectief dat het lichaam en het ding als een beeldenheid ziet.

Het lichaam is een expressieve eenheid die zich ook in verhouding tot het ding uitdrukt. Het kan spreken door middel van dingen. Men kan associaties maken bij hoe lichaam en ding zich verhouden. Daarbij komt de symbolische waarde van het ding aan de orde, evenals de vormelijke waarde.

Door een lichaam op het toneel te zetten wordt het los van zijn normale omgeving gezien, krijgt het alle aandacht en wordt het in al zijn grootsheid zichtbaar. Wij willen de dingen ook tot dat niveau verheffen en hen zo onttrekken aan hun onzichtbare, dienende rol. Het ding en het lichaam onttrokken aan hun normale context, een context die bestaat uit een netwerk van andere dingen en lichamen, zodat zij gezien kunnen worden in hun pure zijn én in hun pure samenzijn.

Vrouwenvouwen foto: Herman Sorgeloos